

FRÅN ARBETSFÄLTET

De invalidiserade husmödrarnas problem

har utretts av en särskild sektion inom SVCK. 650 husmödrar har genom att svara på formulär berättat om sin situation, om orsaken till invaliditeten, hur länge den varat och hur man sökt att bemästra sitt handikapp. Det är polio, som är invaliditetsorsak i mer än hälften av fallen; de reumatiska sjukdomarna svarar för en fjärdedel. Självfallet är det poliogrupper, som redovisar det största behovet av bandage och tekniska hjälpmedel i övrigt — av de 123 husmödrar, som har bil eller annat motorfordon, är 90 från denna grupp.

Både när det gäller käppinvaliderna och rullstolsinvaliderna bereder bostadens läge och utrustning för många rätt stora svårigheter. Hälften av gruppen bor en trappa upp eller högre och endast ett fåtal har hiss. Endast hälften har ansett sig kunna svara ja på frågan, om de har ett ändamålsenligt kök, och det är faktiskt många som saknar de s.k. moderna bekvämligheterna.

En fjärdedel av fallen räknar med att de själva kan sköta hushållet. Vissa sysslor är naturligtvis särskilt tunga och svåra att utföra just för de handikappade. Hit räknas tvätten och i viss mån strykningen. Man efterlyser speciella hjälpmedel, som skulle kunna underlätta — oftast är det lyftandet som är svårt. Man skulle vilja ha någon slags hissanordning för att lyfta klädstreckat sedan kläderna hängts på, man önskar sig lättare strykjärn och skyddsanordningar på strykbrädan, så att järnet ej behöver resas, man efterlyser dammsugare av lättare typ. I köket skulle man naturligtvis vara mycket betjänt av skärmaskin och diskmaskin, som kan manövreras med en hand. Även lättare kokkärl är ett önskemål.

När det gäller matlagningen är det självklart att den måste anpassas efter förmågan och just för denna grupp av husmödrar har därför halvfabrikaten, de djupfrysta rätterna, burkmaten, i hög grad underlättat hushållet.

Telefonen är för många enda sättet att nå

kontakt med yttervärlden; den får i många fall ersätta shoppingturen. Men många invalidiserade känner sig isolerade, många skulle vara glada för särskild kursverksamhet. För de svårast invalidiserade skulle ökade möjligheter att över huvud taget kunna komma utanför bostaden innebära ett stort glädjeämne. Det skymtar emellertid här ständigt samma problem: så fort det skall göras förändringar i bostädernas utformning eller en anskaffning av tekniska hjälpmedel så är de ekonomiska förutsättningarna hos de invalidiserade husmödrarna i allmänhet alltför små för att tillåta sådant. I sin presentation av utredningen beklagar SVCK att de egna och övriga intresserade ideella organisationsresurser är begränsade — den avgörande insatsen på området kan endast statliga och kommunala myndigheter svara för.

Socialvård och socialpolitik,

det intressanta avsnittet ur riksdagsrevisorernas berättelse som återgivits i denna tidskrifts januarinummer, har varit på remiss till Sveriges Akademikers Centralorganisation för yttrande. SACO tar givetvis fasta på revisorernas uttalande att man icke får förbise att tillgodo-seende av andra behov än rent sociala, t. ex. vetenskaplig forskning, på längre sikt kan påverka den allmänna välståndsutvecklingen och därigenom minska behovet av socialvård. SACO instämmer helt i revisorernas uttalande och anför:

Det måste givetvis förekomma viss konkurrens mellan utgifter för socialvård och socialpolitik i trängre mening och utgifter för forskning och utbildning. Det vore emellertid kortsynt att låta denna avvägning leda till att utgifterna för forskning och utbildning begränsades. Om de möjligheter till ökat välbefinnande för alla medborgare, som den ekonomiska, tekniska och kulturella utvecklingen erbjuder, skall kunna utnyttjas, erfordras att samhället i större utsträckning än hittills satsar på vetenskap och undervisning. En sådan politik skulle till sitt syfte vara av klart socialpolitisk innebörd med hänsyn till den välbefinnandets ökning som härigenom kan ernås. Mycket tyder på att den materiella och kulturella standardens problem i allt mindre grad blir en fördelningsfråga och i allt större grad en fråga om forskning och utbildning. Mot bakgrund härav ter det sig nödvändigt att begränsa de i trängre mening socialpolitiska utgifterna bl. a. i syfte att ge vetenskap och undervisning sådana resurser, att det totala välbefinnandet ökar i maximalt möjlig utsträckning.

Beträffande finansieringsproblemet är SACO likaledes överens med revisorerna. Inkomst-

och skatteutvecklingen i vårt land har helt förändrat läget. I Sverige bekostas de sociala utgifterna huvudsakligen genom skattemedel och endast i obetydlig utsträckning genom försäkringsavgifter. Flertalet andra länder tillämpar avgiftsfinansiering och en övergång till detta system anser SACO vore ur samhällsekonomisk synpunkt befogad.

Skolungdomens fjällfärder

har kommit i blickpunkten genom ett uttalande av dr N. R. Blume i Göteborg. Han anser att lovet är för kort för fjällresorna. Själva resan tar ofta två dygn av de åtta lediga, på de återstående sex skall barnen hinna akklimatisera sig och dessutom få något utbyte av vistelsen. Dr Blume anser att det blir hektiskt och ansträngande för många barn. Lovet får en motsatt effekt än den åsyftade, barnen kommer hem magra och trötta och behöver ett par veckor för att hämta sig. Givetvis inverkar det menligt på skolarbetet. Fjällresan är för många ett stort äventyr som tar hela deras intresseveckorna före avresan och när man kommit hem är man trött efter resan. Om en konvalescent skickas på luftombyte beräknar man en veckas akklimatisering och därpå ett par veckor för återuppbyggnad. På fjällresorna medföljer väl endast fullt friska barn, men dr Blume undrar ändå om ungdomar i uppväxtåldern har så stora krafttillgångar att de kan antas må väl av de hastiga fjällresorna, även om de flesta trots allt tycks klara sig bra.

Resor och studier

Kursverksamheten vid Stockholms högskola anordnar även sommaren 1957 kurser av olika slag såväl i Sverige som i utlandet. Resor ordnas i samarbete med SJ och går till England, Skottland, Irland, Frankrike, Tyskland, Österrike, Spanien och Italien. Huvudsakligen bjudes på språkkurser, men för konstantintresserade har även kurser i konsthantverk och måleri anordnats. Olika resor har planerats för vuxna, ungdom och för barn i ålder 12—15 år. Utförliga program kan rekvideras från SJ:s resebyråer eller från Folkuniversitetets kansli, Västmangatan 48, Stockholm Va.

Plats för psykiskt efterblivna i Barkåkra

Som ett bidrag till hävande av platsbristen vid de statliga sinnessjukhusen för psykiskt efterblivna hemställer medicinalstyrelsen om ett anslag på 950.000 kr för om- och tillbyggnadsarbeten vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra, där 113 vårdplatser kan inrymmas.

Enligt en av styrelsen verkställd utredning var den 1 februari i år av 322 vårdplatser vid Apelvikens kustsanatorium blott 169 belagda och vid kronprinsessan Victorias kustsanatorium 215 respektive 116. Även om det icke är möjligt att göra en tillförlitlig belägningsprognos, torde man dock ha att räkna med att den kirurgiska tuberkulosen kommer att fortsättningsvis minska i frekvens.

Antalet högradigt vanföra patienter uppgår vid de statliga anstalterna till 78, vid plananstalterna 390 och vid rixanstalterna till 158. Genom att överföra tuberkulösa patienter från kronprinsessan Victorias kustsanatorium till Apelvikens kustsanatorium skulle plats kunna beredas för vissa psykiskt efterblivna i Barkåkra. Den kategori som därvid närmast ansetts böra komma ifråga är — bland annat på grund av anstaltens goda ortopediska utrustning — sådana med ganska hög intelligensålder, som samtidigt är högradigt vanföra.

Den XII Internationella arbetsmedicinska kongressen

hålls i Helsingfors den 1—6 juli 1957. Finland har av internationella kommissionen för arbetsmedicin fått uppdraget att anordna 1957 års kongress. Programmet är omfattande. Huvudtema utgöres av: Buller i industrin, invaliditetsbedömning, arbetshygieniska normer samt hjärtsjukdomar och arbete. Kongressen står öppen för alla som har intresse för arbetsmedicin och arbetshygien, d. v. s. läkare, hygieniker, ingenjörer, kemister, forskare och lärare på området, representanter för socialförsäkringen, hälsosysstrar, sjuksköterskor m. fl. Detaljerat program kan erhållas hos professor Sven Forsman, Svenska Arbetsgivareföreningen, Box 16120, Stockholm 16, eller vid hänvändelse till organisationskommittén, Institut för Arbetshygien, Haartmansgatan 1, Helsingfors-Tölö.